

TAMÁSI CSILLA

„MINDEN TEVÉKENYSÉGBEN BENNE KELL LENNIE AZ INNOVÁCIÓ SZELLEMÉNEK”

INTERJÚ PINTES GÁBORRAL, A KATEDRA POLGÁRI TÁRSULÁS ELNÖKÉVEL

A Katedra folyóirat hasábjain belül már több alkalommal is jeleztük a lap fenntartójával kapcsolatos változásokat. A jubileumi XXX. évfolyam nyitóinterjújában szeretnénk részletesen is tájékoztatni az Olvasókat a Katedra csoport működtetésével kapcsolatos kérdésekről. A 2021/2022-es tanév az átmenetek éve volt a Katedra-ügyek életén belül, ekkor fejezte be ugyanis a munkásságát a Katedra Alapítvány és adta át az összes Katedra-tevékenységét a Katedra Polgári Társulásnak. Interjúnkban Pintes Gábort, a szervezet elnökét kérdeztük a Katedra Polgári Társulás terveiről, jövőjéről.

■ Mikor, hogyan, miért alakult a Katedra Polgári Társulás?

■ Mivel a katedrás változtatásoknak/változásoknak talán ez lehet a legérdekesebb része, kicsit bővebben nyilatkoznék ezen kérdéstről és avatnám be néhány részletbe a tisztelt olvasót. A Katedra Polgári Társulás alapítását, létrejöttét több szempont szerint közelíthetjük meg és semmiképp sem mondható el, hogy egyértelmű és egyedüli lehetőség volt ez a megoldás – mármint a Katedra csoport „ügyeinek”, céljainak, eszméjének továbbviteléhez. Maga a „továbbvitel” is egy jó fogalom, mely nem teljesen fejezi ki azt a helyzetet, mely körülbelül egy-másfél évvel ezelőtt alakult ki. A kiindulópont, illetve alaphelyzet ugyanis az volt, hogy Hodossy Gyula, a Katedra Alapítvány igazgatója (aki nem mellesleg a Katedra csoporthoz tartozó egységek, úm. a Katedra folyóirat, a Katedra-versenyek és a Katedra Társaság alapítója, szellemi és jogi értelemben vett tulajdonosa volt) 2021 elején tudatta velünk, hogy a Katedra Alapítvány megszűnteti fenntartói tevékenységét a „katedrás” ügyek vonatkozásában. Dátumként 2022. január 1. lett meghatározva, ami egyike volt azon kevés stabil pontnak, mellyel akkor dolgozhattunk. Maga a kialakult helyzet alapvetően két megoldási lehetőséget foglalt magában: vagy a feltüntetett időpont vonatkozásában megszűnik aktívan létezni mindaz, amit az elmúlt 28-29 évben „katedrás” tevékenység alatt jegyeztünk, vagy a Katedra Alapítvány helyét/szerepét valaki(k)/valami(k), tehát egy más szubjektum veszi át és kísérletet tesz a „továbbvitelre”. Ebből most már talán mindenki számára érthető és világos, hogy a „továbbvitel” az „életmentést” és a „túlélést” jelenti a szó szorosabb értelmében. Mivel a Hodossy Gyula által megszólítottak köre nem volt túl széles (gyakorlatilag két személyről beszélhetünk), így bátran mondhatom, hogy Petres Csizmadia Gabriella és jómagam döntésén/elhatározásán múltott, hogy a két lehetőség közül melyik valósul meg.

Biztos vannak olyanok, akik úgy gondolják, hogy mindez nem nagy ügy, egy jól bejáratott gépezetet csak tovább kell szervezni. Volt és van is azért egy nem elhanyagolható kis bökkenő, sem Gabriella, sem én nem vagyunk úm. főállású katedrások. Mindkettőnknek megvan a maga szakmai életpályája, melyet hol résztvevénységként, hol társadalmi tevékenységként egészített és máig is egészít ki mindaz, ami „Katedra”. Ezt a tényt is szem előtt tartva kellett meghoznunk a döntést, melybe persze az is beszámított, hogy azért a Katedra nagyon sokat jelent sokaknak, és ez a történet nem érhet csak így véget.

A váltás és változtatás különböző szempontjainak egyike az „ügy” jogi háttere. A Katedra Alapítvány helyett kellett találnunk egy új szervezetet, mely fenntartója lehet a Katedra csoportnak. Nézzenek el nekem egy kis kitérőt, de ígérem, minden mindennel összefügg. 2018 tavaszán sikerült hosszabb idő után szavakba önteni és papírra vetni egy együttműködési szándéknyilatkozatot, keretszerződést a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége és a Katedra Alapítvány (s ezen belül a Katedra csoport) között. Bevallom, amikor csatlakoztam a Katedra kötelékébe és elfogadtam a Katedra Társaság elnöki tiszttét (tehát még nem a Katedra Polgári Társulásról beszélünk, a Katedra Alapítvány égisze alatt történt a dolog), nem volt teljesen világos számomra, hogy mi az, ami az SZMPSZ és a Katedra között áll(t). Mivel szándékaim és motivációm tisztán szakmaiak voltak és lesznek is, kísérletet akartam tenni arra, hogy a két szerv, melynek céljai csaknem azonosak, egy irányba húzzák a felvidéki nevelés-oktatás és pedagógusok ügyét. Ezen szándék (számomra) sikere és megtestesülése volt a már említett szándéknyilatkozat/keretszerződés aláírása az SZMPSZ és a

| Pintes Gábor

| Pintes Gábor

Katedra között. Mindezek miatt 2021 tavaszán, az adott helyzetben logikus lépésnek és döntésnek tűnt, hogy az SZMPSZ-t szólítsuk meg a Katedra csoport jövője tekintetében. Bátran elmondhatom, hogy őszinte és nyitott tárgyalásokat folytattunk az SZMPSZ vezetőségével, akik értették és át is érezték a helyzet komolyságát. Annak ellenére, hogy a Katedra csoport végül is nem lett az SZMPSZ közelében, köszönettel tartozunk az SZMPSZ elnökségének, hogy meghallgattak minket, tárgyaló asztalhoz hívtak, fogadtak és segíteni igyekeztek. A jogi és szervezeti értelemben vett külön út nem jelent eltérő célokat. Továbbra is igyekszünk egymást segíteni, támogatni. Ki-ki a maga lehetőségei és módja szerint.

Ezen SZMPSZ-es kitérő és fejezet után 2021 nyarának végén még mindig nem volt rendezve a Katedra ügye, és kb. ott tartottunk, ahol hónapokkal korábban. Persze, kicsit okosabban, megédződve, de a lényeg még mindig ugyanaz volt. Gazdát találni a Katedra csoportnak. Nem tudom, hogy végső elkeseredésben vagy miért másért, de mégis a „gazdát találni” mód helyett a belevágni a dologba, a „gazdák leszünk” lehetőség kezdett egyre világosabb kontúrokat öltetni. Lehet, hogy sok olvasó gondolja úgy, miért nem ezzel kezdtük, de az alapvető okokat már igyekeztem tisztázni – pár sorral feljebb. Így döntöttünk végül is a Katedra Polgári Társulás megalapítása mellett, melyben nagy segítségünkre van harmadik KPT-s alapító tagunk, Gál Andrea. Ő kicsit jobban ismerte a PT-k világát, ezért mertünk közös erővel belevágni a polgári társulás alapításába. Maga a KPT bejegyzése csak a jogi részét jelentette az átmenetnek. A Katedra Alapítvány igazgatójával, Hodossy Gyulával szerződést írtam alá a Katedra csoport jogelőd és jogutódlás kérdésében, ami elengedhetetlen a további működéshez.

■ Mik a polgári társulás (PT) céljai?

■ A céljaink nagyon szorosan kapcsolódnak azon egységekhez, melyek a Katedra csoportot alkotják. Ez mindenképpen a felvidéki nevelés és oktatásügy fejlesztése, innovációs törekvések támogatása. A KPT nem szándékozik politikai kérdésekbe belefolyani, hacsak azoknak nincs szűkebb értelemben vett szakmai vonzatuk. Ezt nem lehet és nem is tudjuk kizárni, mivel minimum Mária Terézia óta tudjuk, hogy „az iskola/iskolaügy az politikum”. Egyelőre úgy állunk, hogy szakmai ideáljaink és konkrét célkitűzéseink lényegesen meghaladják azon lehetőségeinket, melyeket jelen emberi erőforrással képesek vagyunk vállalni.

■ Kik a tagjai a PT-nek? Kik lehetnek esetleg a tagjai?

■ Tettem már említést róla, hogy a KPT-t három személy alapította: Petres Csizmadia Gabriella (a Katedra folyóirat főszerkesztője, a versenyek koordinátora), Gál Andrea (ügyintéző) és jómagam. Jelen állás szerint Brutovszky Gabriellával, a Katedra vezető szerkesztőjével és Gergely Viktóriával bővítjük csapatunkat, rajtuk kívül a Katedra-versenyek szervezői – Elek József, Herdics Kalocsányi Mónika, Horváth Géza, Tóth Katalin, Tóth Mónika, Tóth Tibor – erősítik a PT munkáját. Fontos megemlíteni, hogy a májusi lapszámtól új szerkesztőbizottság – a versenyek gesztorain kívül: Bolemant Lilla, Fehér Ágota, Kralina Hoboth Katalin, Puskás Andrea, Szabó Tibor, Vančo Ildikó – segíti a Katedra folyóirat lapszámainak szervezését. A KPT viszont nyitott mindazon leendő tagok csatlakozása előtt, akik dolgozni, tevékenykedni szeretnének katedrás ügyekben.

■ Milyen feladatokat lát el a PT?

■ A Katedra Polgári Társulás a jogi értelemben vett fenntartója a Katedra folyóiratnak, a Katedra-versenyeknek és a Katedra Társaság tevékenységének. A már jelzett „humán erőforrás-deficit” miatt a Katedra Társaságra időt és energiát nem is tudunk fordítani. Felelőtlenség lenne részünkről olyan vállalásokat tenni, melyeket később nem tudunk megvalósítani. Azonban a Katedra Társaságnak is megvan a maga helye, szerepe és funkciója a katedrás mozaikban, és reméljük, hogy hamarosan tetszhalott állapotából ismét életre kelhet.

A KPT ezen belül a folyóirat és a versenyek működéséhez, megszervezéséhez, lebonyolításához és megjelenéséhez szükséges anyagi és szellemi tőkét igyekszik megteremteni. Egyre jobban konfrontálódunk a „civil szféra” sajátosságaival és sajnálatos deformációjával. Mindez jelentős akadályokat gördít azon célok megvalósításához, melyekbe rengeteg ötlet, önkéntes munka, energia és lemondás lett befektetve. Sokszor teszem fel a kérdést: ki kiért és mi miért van a civil életben...

■ Az elmúlt egy év alatt mi történt, milyen tevékenységet fejtett ki a PT?

■ Tömören összefoglalva: 2021. novemberében bejegyzésre került a Katedra Polgári Társulás, az Adóhivaltól azonosító számot kaptunk. Sikeresen folytatjuk a Katedra folyóirat kiadását online formában (az archívummal együtt ingyenes elérhetőséggel). A Katedra Alapítvánnyal szerződést kötöttünk a jogelőd és jogutódlás kérdésében. Meghirdettük és le-

| A Katedra Történelemverseny megnyitóján

senyokról is. A versenyekkel kapcsolatban pozitívum, hogy az oktatási minisztérium illetékes osztálya jóváhagyta a versenyek fenntartójának változását. Ezért is köszönet jár Decsi Katalinnak és Kocskovics Gabriellának. Ennek köszönhetően a Katedra-versenyek továbbra is akkreditált versenynek számítanak. Nagy pozitívumnak tartom, hogy a Katedra-versenyek előkészítő és szervező csapata sikerrel vette az ez évi kiírást, és a döntők nyitrai lebonyolítása is kimondottan pozitív visszhangot szerzett. Örömmel töltött el bennünket a támogatások biztosítása is, amiért szintén nagyon hálásak vagyunk.

A Katedra folyóirattal kapcsolatban siker, hogy többé-kevésbé zökkenőmentesen tértünk át a tisztán online megjelenésre. Mivel a pályázati meghallgatáson kritika érte az online lap „lapozgató” módját, intenzíven keressük az online megjelenítés más formáját.

Persze, minden munka, tevékenység nehézségekkel és bonyodalmaival jár. Nem könnyű olyan helyzetben alkotói tevékenységet folytatni, ahol az ember nem tudja, lesz-e, illetve mi lesz holnap. Egy ideig lehet mindezt lelkesedéssel és a saját szabadidőről való lemondással végezni. Egy idő után azért mindenki felteszi a kérdést, van-e mindennek értelme, érdekel-e valakit mindaz, ami itt folyik. Szélsőségesen pragmatikus és technokratikus időkben élünk. Nem nagyon „áll a zászló” olyan aktivitásoknak, melyek eredménye nehezen számszerűsíthető és nem mutatható ki konkrét profitban. A mentális munka és eredmény viszont nem lehet luxuscikk és hobbi sem. Mindezek mellett mint minden erőfeszítést, ezt is értékelni kell. Ezen a téren nagy deficitet és torzulást látok.

■ Milyen terveitek vannak a jövőt illetően?

■ Visszatekintve a mögöttünk lévő kb. 12 hónapra, örülhetünk, hogy sikeresen vettük azon kihívásokat, melyek előttünk álltak. Azonban minden tevékenységben benne kell lennie az innováció szellemének is. Kiváltképp, ha nevelési-oktatási kérdésekről beszélünk. Sokszor említettem már, hogy zakatol egy vonat, mely nagyon távolodni látszik. Nekünk nincs más alternatívánk, mint nagyobb, más sebességi fokozatba kapcsolni és elérni a vonatot. Ezzel minőségi és versenyképes nevelést és oktatást tudnánk biztosítani a felnövekvő nemzedékeknek. Az edukációs rendszerek a legmervebb rendszerek közé tartoznak, ahol nagyon nehéz tényleges, rendszerszintű változásokat/változtatásokat eszközölni. A Katedra Polgári Társulás számára abszolút prioritás, hogy más szervezetekkel, társulásokkal ezeket a célokat támogassa. Sokan élnek abban a tudatban, hogy az, ami jó és elég volt évtizedekkel ezelőtt, jó lesz a jövőben is. Ez nem igaz. A mi helyzetünk sajátossága a nemzetiségi lét is, de megannyi nevelési-oktatási probléma és kihívás nem hordoz nemzetiségi sajátosságot. Az, hogy a globális edukációs kérdésekben „rólunk” mégis gyakran megfelelnek – nos, ez hozza helyzetbe és teszi szükségessé a mi társulásunkat is. Reményeim szerint aktív és támogató részesei lehetünk mindezen tevékenységeknek.

■ **Úgy legyen! Köszönöm a beszélgetést!**

bonyolítottuk a Katedra Versenyeket (új helyszínen), a matematika versenyek kivételével, melyek döntőjére szeptember végén kerül sor. Pályáztunk a Kisebbségi Kulturális Alapnál támogatásért, melyben részsikert értünk el. Amennyiben minden formai követelményt sikerrel teljesítünk, esélyünk van sikerrel túl- és megélnünk a 2022-es esztendő. Mivel az egzisztenciánkat szeretnénk több lábra helyezni, további forráslehetőségek után kutatunk. Mindez elengedhetetlen a jelenlegi portfóliónk működtetéséhez és a tervezett bővítések életre keltéséhez is.

■ Mik voltak a nehézségek, mik a pozitívumok a mögöttetek álló évben?

■ Kezdeném a pozitívumokkal. Egyértelműen sikeren tartom, hogy 2022 szeptemberében jelen időben beszélhetek a Katedra folyóiratról és a Katedra-versenyekről.

| A Katedra Alsó Tagozatos Verseny győztes csapatával és gesztorával